

industrijsko-gospodarski pregled

Uređuju: Hedviga Kveder i Ivan Jerman

Solvay zaokružuje poslovanje s fluoriranim proizvodima

Tvrtka Solvay zaključila je svoju akviziciju proizvodnje fluornih proizvoda kupnjom postrojenja Ausimont koje je pripadalo tvrtki Edison, ranije Montedison, u vrijednosti od 1,2 milijarde USD. Tom kupnjom Solvay je povećao godišnji promet svojih specijalnih fluornih proizvoda na oko 775 milijuna USD. I.J.

Basell razvija novi karalizator

Basell je najavio novi katalizator Ziegler - Natta na bazi sukcinata. Katalizator je namijenjen za proširenje raspodjele molekularnih masa homopolimera i heterofaznog kopolimera polipropilena. Katalizator je komercijalno testiran u Basellovim proizvodnim jedinicama u Italiji i Nizozemskoj. Njegova pojava na tržištu očekuje se već tijekom ove godine. I.J.

Shell investira u bioetanol

Nizozemska organizacija Royal Dutch Shell kupila je strateški udio u kanadskoj tvrtki logen Energy, koja posjeduje u Ottawi pokusnu proizvodnu jedinicu za dobivanje etanola iz biomase, koja se smatra najvećom te vrste na svijetu. Investicija u visini od 29 milijuna dolara trebala bi pomoći logenu da brže razvija komercijalno proizvodno postrojenje. Shellu je poznato da je etanol proizveden od konvencionalnih sirovina (kao npr. žitarica) skuplji od benzina. Pri tome sirovine čine više od 50 % proizvodnih troškova. Novi partneri se nadaju da će upotrebom jeftinijih sirovina iz biomase, kao što su drvo i slama, etanol postati konkurentniji po cijeni. logen je proizvođač enzima i razvija jeftinu celulazu, koja razgrađuje celulozu iz biomase u šećer. Druga dva velika proizvođača enzima, Genencor i Novozymes, također imaju slične programe. I.J.

Poslovanje najuspješnijih tvrtki prema financijskom izvješću za 2003. godinu

Ukupni prihod (u 000 kn)

1. Ina – Industrija nafte, Zagreb	14 672 058
2. Hrvatska elektroprivreda, Zagreb	7 636 875
3. HT – Hrvatske telekomunikacije, Zagreb	7 175 134
4. Konzum, Zagreb	5 776 277
5. Hrvatske željeznice, Zagreb	3 371 383
6. HT Mobilne komunikacije, Zagreb	2 914 312
7. HEP – proizvodnja, Zagreb	2 853 601
8. HEP – distribucija, Zagreb	2 794 186
9. Pliva, Zagreb	2 772 575
10. VIPNET, Zagreb	2 663 014

Prihod od izvoza (u 000 kn)

1. Ina – Industrija nafte, Zagreb	3 424 903
2. Pliva, Zagreb	1 572 767
3. Ericsson Nikola Tesla, Zagreb	1 127 355
4. Uljanik brodogradilište, Pula	1 077 607

5. Benetton Croatia, Osijek	988 866
6. Brodosplit – brodogradilište, Split	951 831
7. Tankerska plovidba, Zadar	946 052
8. Croscos, Zagreb	839 390
9. Croatia airlines, Zagreb	825 390
10. Dioki, Zagreb	730 070

Ukupni prihod u nekim granama (u 000 kn)

Kemijska i farmaceutska industrija

– Pliva, Zagreb	2 772 575
– Petrokemija, Kutina	1 431 705
– Dioki, Zagreb	931 559
– Belupo, Koprivnica	631 192
– Saponia, Osijek	387 098
– Chromos Agro, Zagreb	316 255
– Veterina, Kalinovica	214 050
– Herbos, Sisak	173 965
– Labud, Zagreb	154 308

Industrija papira i kartona

– Belišće, Belišće	727 399
– PAN, Donji Andrijevići	291 601
– Bilokalnik - IPA, Koprivnica	202 840

Metalna industrija

– Tvornica lakih metala, Šibenik	593 114
– Jedinstvo, Mihaljekov Jarek	204 952
– MECHEL željezara, Sisak	192 413
– Trgometal, Zagreb	183 331
– Đuro Đaković montaža, Slavonski Brod	176 281
– TLM - TVP, Šibenik	167 050
– MIV, Varaždin	162 128
– Limex, Donji Miholjac	143 980

Strojevi i uređaji

– Montmontaža, Zagreb	199 823
– Alstom Hrvatska, Karlovac	188 037
– Etradex, Sveta Katarina	153 030

Elektronička i optička oprema

– Ericsson Nikola Tesla, Zagreb	1 577 041
– Siemens, Zagreb	1 001 493
– M SAN grupa, Zagreb	738 908
– Elektrokontakt, Zagreb	455 956
– Elka, Zagreb	455 005
– Končar energ. transformatori, Zagreb	336 345
– Megatrend, Zagreb	190 210
– Eurocable group, Zagreb	186 550

Nemetalni proizvodi

– Dalmacijacement - RMC group, Kaštel Sućurac	1 024 095
– Vetropack Straža, Hum na Sutli	535 693
– Našiceciment, Zoljan	463 437
– Holcim, Koromačno	417 783
– Samoborka, Samobor	289 436
– Wienerberger Ilovac, Karlovac	194 238
– Tondach Hrvatska, Bedekovčina	169 893
– Končar D&ST, Zagreb	233 435

Naftaplin: Proizvodnja nafte, plina i vode u pet mjeseci 2004. godine

U prvih pet mjeseci ove godine proizvodnja domaće nafte bila je veća za 2 % od zadanog plana. Proizvedeno je 287 646 tona nafte umjesto planiranih 282 790 tona.

Proizvodnja kondenzata bila je manja za 3 % od planirane količine.

Iz Egipta je dobiveno 31 482 tone nafte.

U Panonu na kopnenim poljima proizvedeno je 649 milijuna kubika plina, a u podmorju Jadrana na Ivani pridobiveno je više od 142 milijuna kubika. Za pet mjeseci prirodnog plina proizvedeno je 1 % više od plana.

U Ivaniću na Etanskom postrojenju proizvedeno je oko 32 000 tona (1 % više) tekućih naftnih plinova, prirodnog benzina više od 13 000 tona i etana 22 600 tona.

Vode visoke tehnološke kvalitete proizvedeno je 908 000 kubika i geotermalne vode 133 000 kubika. H.K.

Maziva-Zagreb d.o.o.: Proizveden aditiv za poboljšanje izgaranja naftnih proizvoda

U Mazivima-Zagreb d.o.o. proizveden je specijalni aditiv pod komercijalnim imenom TEKONA, koji djeluje kao katalizator izgaranja.

Termoenergetska postrojenja kao najveći potrošači goriva najveći su zagađivači životne sredine produktima sagorijevanja.

Primjenom aditiva za gorivo postiže se poboljšanje procesa sagorijevanja goriva i smanjenje taloženja čestica i teških metala na stijenjkama ležišta te smanjenje niskotemperaturne odnosno visokotemperaturne korozije. Na životnu sredinu nepovoljno utječu produkti sagorijevanja organskih goriva (pepeo i čađa).

Komercijalna ispitivanja pokazala su da specijalni aditiv udovoljava postavljenim standardima. Njegovom primjenom ostvaruju se: ušteda energije, smanjenje troškova eksploatacije i održavanja i zadovoljenje ekoloških zahtjeva. Novi proizvod je učinkovitiji i jeftiniji od uvoznih aditiva iste namjene. H.K.

Rekonstrukcija postojećih i gradnja novih postrojenja u Inim rafinerijama

U Rafineriji nafte Rijeka završena je rekonstrukcija postrojenja Izomerizacija, a još se čeka isporuka analizatora za vlagu.

U rad se pušta sekcija Deizopentanizacija, nakon čega će se staviti u pogon sekcije Hidrogenacija i Desulfurizacija. Francuska tvrtka "Aksensa", koja je Rafineriji isporučila katalizator, asistirat će pri puštanju Izomerizacije u pogon. Probni rad Izomerizacije bit će nakon završene regeneracije katalizatora na Platformingu.

U Rafineriji nafte Sisak u rekonstruiranim postrojenjima Desulfurizacije nakon puštanja u rad pojavile su se određene teškoće u radu koje treba ukloniti. Postrojenja Desulfurizacije proizvodit će eurodizel kvalitete euro IV.

Dva postojeća postrojenja u Rafineriji nafte Sisak rekonstruiraju se u Izomerizaciju i ISAL (hidrodesulfurizacija FCC benzina).

Od velikih projekata u Rijeci planira se gradnja Hidrokrekinga - kapaciteta 1,4 milijuna tona godišnje i Desulfurizacije - kapaciteta 300 000 tona na godinu. Predviđa se gradnja postrojenja za proizvodnju vodika - kapaciteta 50 000 Nm³ h⁻¹ i postrojenja za proizvodnju sumpora, tzv. Claus - kapaciteta dva puta po 75 tona na dan te pomoćnih postrojenja koja su potrebna za njihov rad.

Nakon izgradnje potrebnih postrojenja rafinerija će proizvoditi motorne benzine i dizelsko gorivo prema normama euro V - s 10 ppm sumpora.

Rafinerija nafte Sisak namjerava graditi ista postrojenja različitih kapaciteta: Hidrokreking - kapaciteta milijun tona na godinu, Hidrodesulfurizacija - kapaciteta milijun tona, postrojenje za proizvodnju vodika 40 000 Nm³ h⁻¹ i postrojenje za proizvodnju sumpora kapaciteta dva puta po 65 tona na dan.

Ove godine potrošit će se na rekonstrukcije u Rijeci 56 milijuna dolara, a u Sisku 23 milijuna dolara. U razdoblju od 2004. do 2008. godine u obje rafinerije Ina planira uložiti 680 milijuna dolara. H.K.

Plinifikacija Baranje

Plinifikacija Baranje, o kojoj se raspravljalo već 1996. godine, najvažniji je projekt u županiji. Neke dijelove već postojeće dokumentacije trebalo bi doraditi.

Plinarc bi trebao graditi visokotlačni plinovod Belišće-Osijek, dugačak 40 km, uz spojni plinovod Bolman-Beli Manastir. U glavni plinovod uložiti će se između 20 i 30 milijuna dolara. Na plinovodnu mrežu priključit će se 64 000 industrijsko komunalnih potrošača i oko 18 000 kućanstava.

Predviđa se gradnja dviju mjerno-regulacijskih stanica u Belom Manastiru i Mecama.

Projekt se može ostvariti budući da plina ima dovoljno. H.K.

Ina d.d. i HIP-Petrohemija Pančevo: Ugovor o isporuci primarnog benzina

Predstavnici Ine d.d. i HIP-Petrohemije Pančevo potpisali su godišnji ugovor o isporuci stotinjak tisuća tona primarnog benzina na godinu. Vrijednost izvoza procjenjuje se i do 40 milijuna dolara na godinu. H.K.

Tvrtke Thieme i FIZ Karlsruhe zajednički predstavljaju novu bazu podataka online informacije o aktivnim farmaceutskim sastojcima

FIZ Karlsruhe stavlja u pogon novu farmaceutsku bazu podataka (farmaceutske supstancije) na STN/opsežne informacije o supstancijama, trgovačkim podacima i postupcima pripreme za preko 2,300 aktivnih farmaceutskih sastojaka.

Karlsruhe, Stuttgart, svibanj 2004. - "Farmaceutske supstancije (PS)" je "online" baza podataka tvrtke Thieme za farmaceutske sastojke i predstavljaju FIZ Karlsruhe putem međunarodne platforme STN (The Scientific and Technical Information Network), koja je prva "online" usluga u znanosti i tehnologiji. Više od 2,300 sastojaka mogu se sada potražiti "online", pretraživanje je učinkovito i dopunjuje se dva puta na godinu, te tako omogućava brz pristup željenim informacijama.

PS, koji je proizveo Georg Thieme Verlag, Stuttgart, Njemačka, oblikovan je kao potpuni referentni vodič za svaki značajni farmaceutski spoj. Nudi prikaz od oko 2,300 aktivnih farmaceutskih sastojaka (API) i približno 8,200 reakcijskih shema interesantnih za kemijsku i farmaceutsku industriju. PS je dragocjen izvor za svakoga uključenog u oblikovanje, otkrivanje, razvoj i evaluaciju lijekova koji su sada na tržištu i time pruža važne temeljne podatke za kemičare koji rade u farmaceutskoj industriji.

Prvotno je PS ponudila tvrtka Thieme u obliku tiskovine kao jedan, a kasnije kao dva sveska (farmaceutske supstancije, sinteze, patentni, primjene), a sada je također dostupan elektronički.

Nova baza podataka PS na STN-u sadrži i jednako kvalitetne podatke dostupne u elektroničkoj verziji koje ne nudi nitko na internetu.

PS je prva referentna točka za svakoga tko želi pretražiti referencu o lijekovima prije nego li potraži detaljniju primarnu literaturu kao što su primjene originalnog patenta ili originalna istraživačka publikacija. Vrlo široko indeksiranje omogućuje korisniku brzu i jednostavnu usporedbu farmaceutskih sastojaka.

Za svaki aktivni farmaceutski sastojak dostupne su reakcijske sheme za najvažnije puteve sinteze. Ishodne supstancije, intermedijeri i aktivni sastojci mogu se potražiti prema strukturi. U samo jednom reakcijskom upitniku moguće je prema strukturi pretražiti reaktante i produkte.

U bazu podataka uključeni su svi spojevi koje je odobrila U.S. Food and Drug Administration, kao i svi komercijalno uspješni sastojci ili oni za koje se pretpostavlja velik komercijalni potencijal. PS se nadopunjuje dva puta godišnje s približno 50 novih sastojaka.

"PS je vrijedan dodatak za STN opsežne farmaceutske informacije", objašnjava dr. Rainer Stuike-Prill, direktor marketinga pri FIZ Karlsruhe. Također nastavlja: "Naši potrošači će cijeniti ovu nezamjenjivu kombinaciju podataka za važne lijekove, koja uključuje bitne informacije o supstanciji, poslovne podatke i sintetičke puteve".

"Sretni smo da smo ostvarili ovu novu ponudu za znanstvenu zajednicu zajedno s FIZ Karlsruhe", objašnjava dr. Guido F. Herrmann, direktor menadžmenta tvrtke Thieme Chemistry. "STN platforma sada nudi mogućnost sustavnog pretraživanja informacija o određenoj supstanciji u različitim bazama podataka istodobno".

FIZ Karlsruhe je europski uslužni centar na međunarodnoj platformi STN i predstavlja prvi online servis na svijetu za znanstveno tehnološke informacije nudeći više od 220 visoko sofisticiranih "online" znanstvenih baza podataka s približno 400 milijuna dokumenata. STN verzije sada nudi informacije o farmaceutskim supstancijama koje su dostupne istraživačima u farmaceutskim i kemijskim industrijama.

Više od 220 baza podataka na platformi STN dostupno je putem STN "online" usluge upotrebom programske podrške STN ekspres uz Discover ili, alternativno, izravno putem interneta uz upotrebu standardnog mrežnog poslužitelja (<http://stnweb.fiz-karlsruhe.de>).

Neprofitabilna znanstvena uslužna institucija FIZ Karlsruhe proizvodi i prodaje znanstvene i tehničke baze podataka iz svih područja znanosti i tehnologije gdje su također uključeni svjetski najveći i najvažniji patenti.

Izdavačka grupa Thieme je vodeće njemačko poduzeće u sredstvima javnog priopćavanja i specijalizirana u području informacija s težištem na medicini. Povezane znanosti, kao što je kemija, igraju također vrlo važnu ulogu unutar obnovljenih enciklopedija poput "ROMPP Online" ili npr. referentni rad "Znanost sinteze". Osim knjiga i znanstvenih publikacija Thieme nudi "offline" i "online" medije kao i izravne informacijske forume, kao što su kongresi i seminari. Izdavačka grupa Thieme i FIZ Karlsruhe rade zajednički na različitim projektima.

Za više podataka obratite se na:

FIZ Karlsruhe
Rüdiger Mack
P.O.Box 2465, 76012 Karlsruhe, Njemačka
telefon: +49-7247 808-513, faks: +49-7247 808-131
e-mail: Ruediger.Mack@fiz-karlsruhe.de
<http://www.stn-internationale.de>

Thieme Verlagsgruppe
Anne-Katrin Döbler
Rüdigerstr. 14, 70469 Stuttgart, Njemačka
telefon: +49-711 8931-488, faks: +49-711 8931-566
e-mail: Anne.Doebler@thieme.de
<http://www.thieme-chemistry.com/>

H.K.

BRAIN AG i Uslužni centar biokatalize tvrtke Degussa surađuju u pretraživanju i primjeni industrijskih enzima za proizvodnju specijalnih kemikalija

Frankfurt/Zwingenberg – Biotehnoško poduzeće BRAIN AG i Uslužni centar biokatalize tvrtke Degussa AG, Düsseldorf dogovorili su suradnju u području pretraživanja i primjene industrijskih enzima za proizvodnju specijalnih kemikalija. Ta suradnja opskrbljuje kupce opsežnom servisnom ponudom koja seže od istraživanja nekih enzima do uspostavljanja industrijske biotransformacije u industrijskom mjerilu.

BRAIN AG razvio je "EvoSolution®" tehnološku platformu izgrađujući na njoj opsežnu ekspertizu u području molekularne biologije za proizvodnju uzgojivih i neuzgojivih mikroorganizama kao bioloških izvora. Metagenomi koji sadržavaju gene najrazličitijih organizma izoliraju se, uskladištavaju u bioarhivima i posebno pretražuju radi identifikacije novih enzima. Jedna od ključnih djelatnosti Uslužnog centra biokatalize je razvoj novih enzima za tehnološku primjenu. Uslužni centar tvrtke Degussa za biokatalizu ima tehničko znanje i odgovarajuću infrastrukturu u području kemijskih sinteza, proizvodnje biokatalizatora kao i razvoj industrijskih biotransformacija, što od početka 2004. godine nudi i vanjskim kupcima.

Ta suradnja između tvrtki BRAIN i Degussa ujedinjuje kompetentnost u biologiji, kemiji i razvoju procesa za uspješnost "bijele" tehnologije. Kupci imaju korist od takve ubrzane primjene djelotvornih novih biokatalitičkih rješenja.

BRAIN AG

BRAIN – Biotechnology Research and Information Network AG je istraživačko i razvojno poduzeće usmjereno na enzime, bioaktivne tvari i tehničke proteine. Njegova inovativna tehnološka platforma EvoSolution® omogućuje pristup širokoj biokemijskoj i katalitičkoj raznolikosti mikroorganizama i biljaka primjenom molekularne genetike. Smještena u Zwingenbergu unutar Rhein-Main-Neckar industrijskog i akademskog trokuta, BRAIN je izgradio velike vlastite bioarhive s preko 140 milijuna gena jedinstvenih i često neuzgojivih mikroorganizama. Koristeći te izvore, BRAIN identificira nove enzime za primjenu u biokatalizi i biotransformaciji u kemijskim, prirodoznanstvenim i prehrambenim industrijama kao i nove bioaktivne supstancije i vodeće kandidate za farmaceutsko i kozmetičko tržište. Novi pojedinačni kandidati razvijeni su do stupnja spremnog za industrijsku proizvodnju širokog raspona. Osnovano 1993. godine poduzeće zapošljava 40 suradnika.

Degussa AG

Degussa je multinacionalno poduzeće usmjereno na izuzetno profitabilnu posebnu kemiju. U poslovnoj godini 2003. njezinih 47 000 suradnika postiglo je prihod od 11,4 milijarde eura i poslovnu dobit (EBIT) od 878 milijuna eura. Degussa je treće po veličini njemačko kemijsko poduzeće i vodeće je na globalnom tržištu specijalnih kemikalija. Inovativni proizvodi i systemska rješenja tvrtke Degussa vrijedni su i nezamjenjivi u uspjehu njenih potrošača.

Tekst i slike

Slike i tekst dostupni su na internetu www.brainbiotech.de pod "News", odnosno www.sc-biocatalysis.de pod "News".

Kontakt:

BRAIN Biotechnology Research And Information Network AG
Dr. Jürgen Eck
Darmstädter Str. 34
64673 Zwingenberg
telefon: +49-(0)6251-9331-15; faks: +49-(0)6251-9331-11
e-mail: je@brain-biotech.de; www.brain-biotech.de